Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (drugi senat)

z dne 16. julija 2015*

„Predhodno odločanje — Omejevalni sporazumi — Način razdelitve strank na trgu zasebnih pokojninskih skladov — Obstoj omejevanja konkurence v smislu člena 101 PDEU — Prizadetost trgovine med državami članicami“

V zadevi C-172/14,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Înalta Curte de Casație și Justiție (Romunija) z odločbo z dne 13. februarja 2014, ki je prispela na Sodišče 7. aprila 2014, v postopku

ING Pensii – Societate de Administrare a unui Fond de Pensii Administrat Privat SA

proti

Consiliul Concurenței,

SODIŠČE (drugi senat),

v sestavi R. Silva de Lapuerta (poročevalka), predsednica senata, J.-C. Bonichot, A. Arabadžiev, J. L. da Cruz Vilaça in K. Likurgos, sodniki

generalni pravobranilec: N. Wahl,

sodni tajnik: I. Illéssy, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 11. februarja 2015,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

— za ING Pensii – Societate de Administrare a unui Fond de Pensii Administrat Privat SA I. Hrisafi in R. Vasilache, odvetnika,

— za Consiliul Concurenței B. Chiriţoiu, A. Atomi in A. Gunescu, agenti,

— za romunsko vlado R.-H. Radu, A. Buzoianu in A.-G. Văcaru, agenti,

— za Evropsko komisijo A. Biolan, M. Kellerbauer in L. Malferrari, agenti,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 23. aprila 2015

izreka naslednjo

* Jezik postopka: romunščina.

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 101(1)(c) PDEU.

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med družbo ING Pensii – Societate de Administrare a unui Fond de Pensii Administrat Privat SA (v nadaljevanju: ING Pensii), družbo za upravljanje zasebnih pokojninskih skladov, in Consiliul Concurenței (Svet za konkurenco) zaradi predloga za razglasitev ničnosti odločbe, s katero je Svet za konkurenco tej družbi naložil globo zaradi sodelovanja pri sporazumu, katerega cilj je bil omejevanje konkurence na romunskem trgu zasebnih pokojninskih skladov.

Pravni okvir

3 Člen 5 zakona št. 21/1996 o konkurenci, kakor je bil spremenjen (*Monitorul Oficial al României*, del I, št. 240, z dne 3. aprila 2014; v nadaljevanju: zakon št. 21/1996), določa:

„(1) Prepovedani izrecni ali tihi sporazumi med gospodarskimi subjekti ali združenji gospodarskih subjektov, sklepi združenj gospodarskih subjektov in usklajena ravnanja, katerih cilj ali posledica je omejevanje, preprečevanje ali izkrivljanje konkurence na romunskem trgu ali njegovem delu, zlasti tisti, ki:

[…]

(c) določajo razdelitev trgov in virov nabave […]“

4 Zakon št. 411/2004 o zasebnih pokojninskih skladih, kakor je bil spremenjen (*Monitorul Oficial al României*, del I, št. 482, z dne 18. julija 2007) (v nadaljevanju: zakon št. 411/2004), ureja ustanovitev, organizacijo, delovanje in nadzor nad temi pokojninskimi skladi. Pristop k zasebnemu pokojninskemu skladu, kadar je ta obvezen, se izvrši pod nadzorom Casa Națională de Pensii și alte Drepturi de Asigurări Sociale (Nacionalni sklad za pokojnine in druge dajatve socialnega zavarovanja, v nadaljevanju: CNPAS).

5 Comisia de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private (Komisija za nadzor sistema zasebnega pokojninskega zavarovanja) je na podlagi zakona št. 411/2004 v obdobju od 25. julija 2007 do 9. oktobra 2007 odobrila 18 gospodarskih družb, katerih predvidena dejavnost je bila upravljanje zasebnih pokojninskih skladov, od katerih je lahko vsaka upravljala le en pokojninski sklad v Romuniji.

6 Člen 30 zakona št. 411/2004 določa:

„(1) Osebe do 35. leta, ki […] plačujejo prispevke v javni pokojninski sistem, morajo pristopiti k pokojninskemu skladu.

[…]“

7 Člen 31 tega zakona določa:

„Nihče ne more pristopiti hkrati k več pokojninskim skladom, ki jih ureja ta zakon, in ima lahko samo en račun pri pokojninskem skladu, h kateremu pristopi […]“

8 Člen 32 navedenega zakona določa:

„(1) Oseba pristopi k pokojninskemu skladu s podpisom posamične izjave o pristopu, in sicer na lastno pobudo ali pa jo v pokojninski sklad vključi organ, ki vodi evidence.

(2) Upravičenci so ob podpisu posamične izjave o pristopu obveščeni o pogojih zasebnega pokojninskega sistema, zlasti v zvezi s pravicami in obveznostmi zadevnih strank v tem sistemu, finančnimi, tehničnimi in drugimi tveganji ter z vrsto in porazdelitvijo teh tveganj.

[…]“

9 Člen 33 istega zakona določa:

„(1) Kdor ni pristopil k pokojninskemu skladu v štirih mesecih od datuma, ko je v zvezi s tem nastala obveznost na podlagi zakona, ga v naključni pokojninski sklad vključi organ, ki vodi evidence.

(2) Naključna vključitev oseb se izvede neposredno sorazmerno s številom upravičencev v posameznem pokojninskem skladu na datum vključitve.

[…]“

10 Člen 5 odloka št. 18/2007 Komisije za nadzor sistema zasebnega pokojninskega zavarovanja o začetnem pristopu in vključitvi oseb v zasebne pokojninske sklade, kakor je bil spremenjen (*Monitorul Oficial al României*, del I, št. 746, z dne 2. novembra 2007; v nadaljevanju: odlok št. 18/2007), določa:

„(1) Izbira zasebnega pokojninskega sklada je prepuščena posameznemu upravičencu.

(2) Upravičenec k zasebnemu pokojninskemu skladu pristopi na lastno pobudo ali na podlagi njegove vključitve v naključni pokojninski sklad, ki jo izvede CNPAS, kadar je pristop k zasebnemu pokojninskemu skladu obvezen.

[…]

(6) Postopek začetnega pristopa k zasebnim pokojninskim skladom se začne 17. septembra 2007 in se konča 17. januarja 2008.“

11 Člen 21 odloka št. 18/2007 določa:

„(1) Če so ena ali več družb za upravljanje zadevno osebo v okviru poročila, ki se je izdalo dvakrat mesečno, navedle kot osebo, ki je podpisala več posamičnih izjav o pristopu, ali če se ugotovi, da je bila njena izjava o pristopu začasno potrjena v okviru prejšnjega poročila, CNPAS vpiše zadevno osebo v elektronsko preglednico podvajajočih se upravičencev.

(2) CNPAS elektronsko preglednico podvajajočih se upravičencev posreduje družbam za upravljanje in komisiji v treh dneh po prejemu poročila, izdanega dvakrat mesečno.

[…]“

12 Člen 23 tega odloka določa:

„[…]

(3) Osebe, ki jih je CNPAS v fazi začetnega pristopa vodil kot osebe, ki so podpisale več posamičnih izjav o pristopu, se vpišejo v register upravičencev kot ‚nepotrjene‘ in se naključno razporedijo v skladu z določbami tega odloka.“

13 Člen 29 tega odloka določa:

„Sklad CNPAS v postopku naključnega razporejanja razglasi veljavnost pristopa navedenih oseb k posameznemu zasebnemu pokojninskemu skladu in posodobi podatke v registru upravičencev.“

14 Člen 30 tega odloka določa:

„(1) Sklad CNPAS v petih delovnih dneh od vpisa naključno razporejenih oseb v register upravičencev vsako družbo za upravljanje obvesti o seznamu naključno razporejenih oseb, katerih pristop k skladu, ki ga ta upravlja, je bil potrjen.

[…]“

15 Člen 31 odloka št. 18/2007 določa:

„Družba za upravljanje, h kateri je sklad CNPAS naključno razporedil upravičence, mora te v 15 koledarskih dneh od njihovega vpisa kot upravičencev v zasebni pokojninski sklad obvestiti o imenu zasebnega pokojninskega sklada in družbe, ki ga upravlja.“

Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

16 Družba ING Pensii je družba, ki opravlja dejavnost upravljanja pokojninskih skladov, zlasti na trgu zasebnih obveznih pokojninskih skladov v Romuniji. Kot taka je bila predmet preiskave, ki jo je opravil Consiliul Concurenței, v zvezi z domnevno kršitvijo člena 5(1) zakona št. 21/1996 in člena 101 PDEU.

17 Consiliul Concurenței je z odločbo št. 39/2010 z dne 7. septembra 2010 odločil, da bo štirinajstim družbam za upravljanje zasebnih pokojninskih skladov, med katerimi je tudi družba ING Pensii, naložil sankcije, in sicer zaradi sporazumov med temi družbami, katerih cilj je razdelitev strank. Ti sporazumi so se nanašali na osebe, ki so v fazi začetnega pristopa podpisale dve pristopni izjavi k različnima zasebnima pokojninskima skladoma. Po mnenju Consiliul Concurenței so zadevni pokojninski skladi s sklenitvijo takih sporazumov med seboj razdelili te osebe (v nadaljevanju: podvajajoči se upravičenci) po enakih deležih in tako poskušali preprečiti, da bi jih razdelil CNPAS.

18 Družba ING Pensii je 4. oktobra 2010 pri Curtea de Apel Bucureşti (pritožbeno sodišče v Bukarešti) predlagala, primarno, naj se navedena odločba št. 39/2010 razglasi za nično, podredno pa, naj se ta odločba razglasi za delno nično tako, da se ji zniža znesek globe, ki ji je naložena. Ta družba je trdila, da zadevni sporazumi niso v nasprotju s členom 5(1) zakon št. 21/1996 in da prav tako niso izpolnjeni pogoji uporabe člena 101 PDEU.

19 Družba ING Pensii je med drugim trdila, da razdelitev oseb, vpisanih kot podvajajoči se upravičenci, ne ustreza pojmu „sporazum“. Tako naj ne bi bilo mogoče ugotoviti nikakršnega omejevanja, preprečevanja ali izkrivljanja konkurence na romunskem trgu obveznih zasebnih pokojninskih skladov ali njegovem znatnem delu. Družba ING Pensii je poudarila tudi, da konkurenca med temi pokojninskimi skladi ni bila odpravljena, ker so si ti v obdobju začetnega pristopa konkurirali.

20 Consiliul Concurenței je ugotovil, da je za ugotovitev protikonkurenčnega značaja dogovorov, ki so bili sklenjeni med zadevnimi zasebnimi pokojninskimi skladi, med katerimi je bila tudi družba ING Pensii, treba upoštevati pravni okvir, na katerem temeljita oblikovanje in delovanje trga zasebno upravljanih obveznih pokojninskih skladov, ter posebnosti trga, na katerem so bili sklenjeni ti dogovori.

21 Curtea de Apel Bucureşti je s sodbo z dne 6. februarja 2012 zavrnilo tožbo družbe ING Pensii. Zadnjenavedena je vložila pritožbo pri predložitvenem sodišču. Zlasti je trdila, da izbira algoritma izračuna, kar zadeva podvajajoče se upravičence, ki se razlikuje od sistema, določenega z veljavnimi predpisi, ne pomeni kršitve zakona št. 21/1996, temveč kvečjemu kršitev posebne zakonodaje na področju obveznega pokojninskega zavarovanja. Ker se je poleg tega zadevni sporazum omejil na razporeditev podvajajočih se upravičencev, naj ne bi mogel vplivati na konkurenco na zadevnem trgu, ker naj bi ti predstavljali manj kot 1,5 % trga in naj ne bi bili predmet konkurence med pokojninskimi skladi.

22 Družba ING Pensii je pred predložitvenim sodiščem tudi navedla, da ni imela nobenega praktičnega ali gospodarskega interesa za razdelitev podvajajočih se upravičencev po enakih deležih, ker je 15. oktobra 2007 že imela največji tržni delež. Poleg tega naj bi imeli zadevni sporazumi pozitivne učinke, ker so privedli do večje učinkovitosti pristopa k zasebnim obveznim pokojninskim skladom, saj so imeli upravičenci več možnosti za to, da se upošteva njihova izbira, kot v položaju, ki bi nastal, če bi se opravila naključna razporeditev.

23 Nazadnje je družba ING Pensii trdila, da v tem primeru ni bil dokazan noben učinek razdelitve nacionalnega trga zasebnih obveznih pokojninskih skladov, ki bi izhajal iz izbire drugega algoritma izračuna, kar zadeva podvajajoče se upravičence. Ker gre za sporazume, ki zajemajo zanemarljiv del zadevnega romunskega trga, naj bi bilo očitno, da so njihovi dejanski ali potencialni učinki zanemarljivi in v nobenem primeru ne vplivajo na zadevni trg na ravni Unije.

24 Consiliul Concurenței je predlagal, naj se pritožba družbe ING Pensii zavrne, in trdil, da sporazumi o razdelitvi podvajajočih se upravičencev lahko izkrivljajo konkurenco na trgu zasebnih obveznih pokojninskih skladov in da imajo kot taki protikonkurenčni cilj. To, da ima lahko sporazum negativne učinke, in ugotovitev kršitve, ki je v razdelitvi trgov in virov nabave, naj ne bi bilo odvisno od števila dejansko razdeljenih strank, ker naj bi ta vidik zadeval konkretne učinke sporazuma.

25 V teh okoliščinah je Înalta Curte de Casație și Justiție (vrhovno kasacijsko sodišče) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali je v primeru prakse razdelitve strank njihovo dejansko in končno število upoštevno pri presoji izpolnjenosti pogoja, v skladu s katerim mora biti konkurenca v smislu člena 101(l)(c) PDEU izkrivljena znatno?“

Vprašanje za predhodno odločanje

26 Najprej je treba ugotoviti, da predložitveno sodišče sprašuje o pomembnosti števila oseb, na katere se nanašajo sporazumi o razdelitvi strank, z vidika enega od pogojev iz člena 101(1) PDEU, v skladu s katerim mora biti sporazum, da spada na področje uporabe te določbe, takšen, da lahko omeji konkurenco na notranjem trgu.

27 Ob upoštevanju dejanskih okoliščin zadeve v glavni stvari je treba postavljeno vprašanje razumeti, kot da se nanaša na vprašanje, ali je treba člen 101(1) PDEU razlagati tako, da pomenijo sporazumi o razdelitvi strank, kakršni so ti, sklenjeni med zasebnimi pokojninskimi skladi iz zadeve v glavni stvari, dogovor s protikonkurenčnim ciljem in ali je število z njimi zajetih strank pomembno z vidika pogoja o obstoju omejevanja konkurence na notranjem trgu.

28 V zvezi s tem je treba spomniti, da morajo biti sporazumi, sklepi podjetniških združenj ali usklajena ravnanja za to, da so zajeti s prepovedjo iz člena 101(1) PDEU, takšni, da lahko prizadenejo trgovino med državami članicami in morajo imeti za „cilj oziroma posledico“ preprečevanje, omejevanje ali izkrivljanje konkurence na notranjem trgu.

29 Glede razmejitve med usklajenimi ravnanji, ki imajo protikonkurenčni „cilj“, in takimi, ki imajo protikonkurenčno „posledico“, je treba opozoriti, da to nista kumulativna, ampak alternativna pogoja.

30 V skladu z ustaljeno sodno prakso od sodbe LTM (56/65, EU:C:1966:38) dalje je treba namreč zaradi alternativnosti teh pogojev, ki jo izraža veznik „oziroma“, najprej preučiti sam cilj usklajenega ravnanja in pri tem upoštevati gospodarski okvir, v katerem ga je treba izvajati. Če pa analiza vsebine tega usklajenega ravnanja ne izkaže zadostne škodljivosti za konkurenco, je treba preučiti njegove posledice; prepovedati pa ga je mogoče le na podlagi dejavnikov, ki izkazujejo, da je bila konkurenca dejansko preprečena ali znatno omejena oziroma izkrivljena (glej sodbi Beef Industry Development Society in Barry Brothers, C-209/07, EU:C:2008:643, točka 15, in T-Mobile Netherlands in drugi, C-8/08, EU:C:2009:343, točka 28).

31 V zvezi s pojmom „omejitev zaradi cilja“ je treba ugotoviti, da so nekatere vrste dogovarjanja med podjetji že po naravi za dobro in normalno delovanje konkurence tako škodljive, da je mogoče šteti, da ugotavljanje njihovih posledic ni potrebno (glej v tem smislu sodbo CB/Komisija, C-67/13 P, EU:C:2014:2204, točki 49 in 50 in navedena sodna praksa).

32 V zvezi s tem iz sodne prakse izhaja, da so sporazumi, ki imajo po naravi cilj delitve naročnikov storitev, izredno škodljivi za dobro in normalno delovanje konkurence. Tako sporazumi o razdelitvi strank kot sporazumi o cenah očitno spadajo v skupino najtežjih kršitev konkurence (glej v tem smislu sodbo Komisija/Stichting Administratiekantoor Portielje, C-440/11 P, EU:C:2013:514, točki 95 in 111).

33 Sodišče je prav tako poudarilo, da je treba za preučitev, ali ima sporazum med podjetji ali sklep podjetniškega združenja takšne lastnosti, upoštevati vsebino njegovih določb, cilje, ki se želijo z njim doseči, ter gospodarski in pravni okvir, v katerega je umeščen. Pri presoji navedenega okvira je treba upoštevati naravo zadevnega blaga ali storitev ter dejanske pogoje delovanja in strukture zadevnega trga ali trgov (glej sodbo CB/Komisija, C-67/13 P, EU:C:2014:2204, točka 53 in navedena sodna praksa).

34 Iz tega sledi, da je treba za ugotovitev, ali so v zadevi v glavni stvari zadevna ravnanja lahko taka omejitev zaradi svojega „cilja“, ta ravnanja presojati ob upoštevanju teh elementov iz sodne prakse.

35 Prvič, kar zadeva vsebino sporazuma iz zadeve v glavni stvari, ni sporno, da se je družba ING Pensii usklajevala z drugimi družbami, da bi se nedoločeno število zadevnih oseb, to je podvajajočih se upravičencev, po enakih deležih razdelilo med zasebne pokojninske sklade, ki so sodelovali pri tem usklajevanju.

36 Kot je ugotovil Consiliul Concurenței in kot izhaja iz spisa, s katerim razpolaga Sodišče, so se zadevni sporazumi zasnovali in sklenili že pred začetkom izvajanja postopka pristopa zadevnih oseb k enemu od zasebnih pokojninskih skladov. Te družbe so namreč predpostavljale, da številne osebe ne bodo pristopile samo k enemu, ampak k več pokojninskim skladom.

37 Drugič, glede cilja zadevnih zasebnih pokojninskih skladov je treba ugotoviti, da je bil cilj dvostranskih sporazumov o razdelitvi podvajajočih se upravičencev pristop zadevnih oseb k omejenemu krogu subjektov, kar ni bilo v skladu z veljavnimi predpisi in je torej škodovalo preostalim družbam iz zadevne gospodarske panoge.

38 Cilj ugotovljenega sporazuma je bil torej okrepiti položaj teh zasebnih pokojninskih skladov na zadevnem trgu v primerjavi s položajem njihovih konkurentov, ki pri zadevnem usklajevanju niso sodelovali.

39 V skladu s preudarki iz točke 32 te sodbe je bil torej cilj teh sporazumov očitno v nasprotju z dobrim in normalnim delovanjem konkurence.

40 Tretjič, kar zadeva gospodarski in pravni okvir, v katerega se umeščajo zadevni sporazumi, je treba najprej spomniti, da je bil ta novi trg obveznih zasebnih pokojninskih skladov oblikovan v razmeroma kratkem obdobju, in sicer v štirih mesecih, po izteku katerega so bili tržni deleži za vsakega od teh skladov ugotovljeni.

41 Dalje je treba ugotoviti, da je bil pristop zadevnih oseb k enemu od 18 zasebnih pokojninskih skladov, ki so bili odobreni za ta namen, v skladu z nacionalno zakonodajo obvezen in da je bil ta pristop zakonsko veljaven šele ob njegovem vpisu pri CNPAS.

42 Poleg tega se je v skladu s to zakonodajo za osebe, ki so se vpisale pri več družbah za upravljanje takih skladov, štelo, kot da njihov pristop ni bil veljaven in jih je bilo treba med te sklade razdeliti neposredno sorazmerno s številom oseb, katerih pristop je bil potrjen za posameznega od navedenih skladov.

43 Navedena zakonodaja je med drugim določala, da oseba, ki je veljavno pristopila k enemu od odobrenih zasebnih pokojninskih skladov, pred potekom dveletnega obdobja svojega pristopa brez visokih stroškov ni mogla spremeniti.

44 Nazadnje, zadevni zasebni pokojninski skladi so se z usklajevanjem ravnanja zavestno izognili pravnim pravilom, ki so določala, da se pristop podvajajočih se upravičencev izvede s posredovanjem pristojnih nacionalnih organov in z njihovo naključno razporeditvijo.

45 V teh okoliščinah je treba v skladu s sodno prakso, navedeno v točki 33 te sodbe, pri presoji ekonomskega in pravnega okvira, v katerega je umeščen sporazum, upoštevati naravo opravljenih storitev ter dejanske pogoje delovanja in strukturo zadevnega trga.

46 V obravnavanem primeru je bila narava zadevne storitve, za katero je značilna zlasti zakonska obveznost zadevnih oseb, da pristopijo k zasebnemu pokojninskemu skladu, opredeljena v nacionalni zakonodaji. Tako so morebitne stranke z lahkoto prepoznale zavarovalni produkt iz zadeve v glavni stvari, čeprav so bile te soočene z močno konkurenco med različnimi zasebnimi pokojninskimi skladi, ki so pridobili dovoljenje za ponudbo tega produkta.

47 Iz tega sledi, da je bil cilj usklajevanja med zadevnimi zasebnimi pokojninskimi skladi omogočiti izvajanje njihovega vpliva na strukturo in dejanske pogoje delovanja novega trga obveznega zasebnega zavarovanja v ključnem obdobju njegovega oblikovanja.

48 Nazadnje, da bi bil pogoj, v skladu s katerim mora biti sporazum v smislu člena 101(1) PDEU tak, da lahko prizadene trgovino med državami članicami, izpolnjen, mora biti mogoče na podlagi več objektivnih dejanskih ali pravnih dejavnikov z zadostno verjetnostjo predvideti, da lahko neposredno ali posredno, dejansko ali potencialno vpliva na tržne tokove med državami članicami, in to tako, da bi lahko obstajala bojazen, da bi lahko oviral uresničitev enotnega trga med državami članicami. Poleg tega ta vpliv ne sme biti zanemarljiv (glej sodbe Javico, C-306/96, EU:C:1998:173, točka 16; Bagnasco in drugi, C-215/96 in C-216/96, EU:C:1999:12, točka 47, in Dalmine/Komisija, C-407/04 P, EU:C:2007:53, točka 90).

49 Glede zmožnosti sporazuma, ki se nanaša na celotno ozemlje neke države članice, da prizadene trgovino med državami članicami, iz ustaljene sodne prakse izhaja, da je posledica takega sporazuma že zaradi njegove narave utrditev zapiranja trgov na nacionalni podlagi in da tak sporazum tako ovira gospodarsko prepletanje, ki ga želi doseči Pogodba DEU (glej sodbe Vereeniging van Cementhandelaren/Komisija, 8/72, EU:C:1972:84, točka 29; Komisija/Italija, C-35/96, EU:C:1998:303, točka 48, in Wouters in drugi, C-309/99, EU:C:2002:98, točka 95).

50 V tem primeru iz spisa, ki je bil predložen Sodišču, izhaja, da so zadevne storitve lahko imele čezmejno naravo, saj so bile lahko osebe, ki so morale pristopiti k enemu od odobrenih skladov, in njihovi delodajalci iz druge države članice, pokojninski skladi, ustanovljeni v Romuniji, pa so lahko bili v lasti družb s sedežem v drugi državi članici.

51 Čeprav je res, da je bil dostop do tega novega trga obveznih zasebnih pokojninskih skladov omejen na družbe, ki so v ta namen v Romuniji pridobile dovoljenje, pa je zadevni sporazum otežil dostop do romunskega trga družbam s sedežem zunaj romunskega ozemlja, ki so prav tako želele ponujati storitve v zadevni gospodarski panogi.

52 Ta položaj je treba šteti kot tak, da lahko prizadene trgovino v okviru notranjega trga Unije.

53 Iz tega sledi, da je zadevne sporazume mogoče opredeliti kot sporazume, ki omejujejo konkurenco zaradi njihovega cilja v smislu člena 101(1) PDEU.

54 V teh okoliščinah število oseb, ki so dejansko zajete s sporazumi o razdelitvi, ni pomembno za odločitev o obstoju takega omejevanja konkurence.

55 Kot je ugotovil generalni pravobranilec v točki 83 sklepnih predlogov, protikonkurenčni cilj sporazuma o razdelitvi, zlasti zmožnost navedenega sporazuma, da ima negativne učinke na trg, ni odvisen od konkretnega števila dejansko razdeljenih strank, ampak samo od pogojev in ciljev tega sporazuma, presojanih z vidika gospodarskega in pravnega okvira, v katerem je bil sklenjen.

56 Na podlagi teh ugotovitev je mogoče skleniti, da je treba člen 101(1) PDEU razlagati tako, da taki sporazumi o razdelitvi strank, kot so jih sklenili zasebni pokojninski skladi iz zadeve v glavni stvari, pomenijo sporazum s protikonkurenčnim ciljem, pri čemer število strank, zajetih s temi sporazumi, ni pomembno za presojo pogoja v zvezi z omejevanjem konkurence na notranjem trgu.

Stroški

57 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (drugi senat) razsodilo:

Člen 101(1) PDEU je treba razlagati tako, da taki sporazumi o razdelitvi strank, kot so jih sklenili zasebni pokojninski skladi iz zadeve v glavni stvari, pomenijo dogovor s protikonkurenčnim ciljem, pri čemer število strank, zajetih s temi sporazumi, ni pomembno za presojo pogoja v zvezi z omejevanjem konkurence na notranjem trgu.

Podpisi